

Dr. B. BOJANIĆ-GLAVICA, Fakultet organizacije i informatike Varaždin

Dr. MIROSLAV ŽUGAJ, Dr. MARIJAN CINGULA, Dr. DUŠAN RADOŠEVIĆ, Dr. VJERAN STRAHONJA: Metode i modeli planiranja i upravljanja proizvodnjom, Fakultet organizacije i informatike Varaždin, Varaždin, 1994.g., str. 256.

Monografija "Metode i modeli planiranja i upravljanja proizvodnjom", koju je izdao Fakultet organizacije i informatike Varaždin, vrijedan je rad jedne grupe autora na projektu 5-05-068 prihvaćenog i financiranog od strane Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske. Knjiga sadrži rezultate dugogodišnjeg znanstvenog i stručnog rada njezinih autora. Mnogi radovi su napisani i/ili objavljeni u razdoblju 1991. - 1993. godina. Autori su sveučilišni nastavnici, te znanstveni savjetnici, suradnici ili asistenti.

Redaktor monografije i nositelj cjelokupnog projekta je dr. sc. Miroslav Žugaj, znanstveni savjetnik. Recenziju knjige obavili su prof. dr. sc. Boris Gornik, prof. dr. sc. Pere Sikavica i prof. dr. sc. Zvonka Šarman. Knjiga ima 243+XIII stranica, mnogobrojne slike, te na kraju svakog poglavlja iscrpan prikaz korištene literature.

Budući da nisu završena sva istraživanja na navedenom projektu, monografija obuhvaća sljedeća teoretska strukturna područja istraživanja:

- klasične metode i modele planiranja i upravljanja proizvodnjom koje se temelje na obradi transakcija (MPR i MRP II),
- otvorene strukture sustava kompjutorski integrirane proizvodnje (ESPRIT - AMICE) i
- metode projektiranja ekspanzivnih sustava i sustava podrške odlučivanja.

Monografija ima pet poglavlja. U poglavlju prvom autori tumače osnovne pojmove i iznose svoja i iz literature poznata gledišta o metodama, modeliranju, organizaciji, proizvodnji, planiranju i upravljanju.

Znanstvenu i stručnu preokupaciju autora u poglavlju drugom čine metode i mogućnosti njihove primjene. U ovom dijelu knjige, metode su klasificirane na opće i posebne (specijalizirane) od kojih su ove prve vrlo detaljno obrađene. Kod posebnih metoda načinjen je takav odabir koji omogućava daljnje spoznaje i uvođenje u njih prema potrebi korisnika (organizatora).

Poglavlje treće bavi se sustavnim dijagramima kao jednim pomoćnim sredstvom u analizi ustrojstva i ponašanja organizacijskih sustava. Opisani su sustavni dijagrami i njihova prikladnost za prikazivanje strukture i funkcioniranje organizacijskih sustava. Posebna pozornost data je osnovama Petri mreže kao relativno novoj metodi u analizi ustrojstva i funkcioniranja dinamičkih sustava.

Poglavlje četvrto ističe pitanje održavanja tehničkih uređaja. Razmatraju se tehničko-tehnološke, ekonomske i organizacijske mjere koje imaju za cilj osiguranje radne sposobnosti i proizvodnosti sredstava na racionalno gospodarenje prihodima i troškovima.

Informatizacija procesa poslovanja, a napose proizvodnje traži razmatranje metoda oblikovanja, implementacije i održavanja informacijskih sustava koji podržavaju suvremenu proizvodnju. Zbog toga je i poglavlje peto tako strukturirano da omogućava spoznaje o metodici oblikovanja informacijskih sustava za planiranje poslovanja. U ovom poglavlju dana je i metodološka analiza informacijskih sustava planiranja i upravljanja proizvodnjom koja obuhvaća sustav planiranja i upravljanja proizvodnjom, izradu glavnog plana proizvodnje i grubo planiranje kapaciteta. Ovdje se nalaze i opće metode modeliranja u informacijskim sustavima planiranja i upravljanja proizvodnjom. Posebnu vrijednost ima logički model informacijskog sustava koji je izložen na kraju

ovog poglavlja. Ovaj logički model informacijskog sustava za planiranje poslovanja u poduzeću može poslužiti kao okvir za izgradnju informacijskog podsustava upravljanja proizvodnjom.

Autori monografije su stručnjaci različitih profila i različitog stručnog iskustva. Ova činjenica dovela je i do različitosti pogleda na problematiku metoda, modela, planiranja i upravljanja proizvodnjom s čime je i obogatila sadržaj monografije. No, imala je i utjecaja na način prezentiranja rezultata istraživanja. Zbog toga se može uočiti određena asimetrija po pojedinim poglavljima glede opsega i iscrpnosti izlaganja.

Kada se knjiga bude čitala ne smije se zaboraviti i na vrlo skromna financijska sredstva koja su bila na raspolaganju autorima prilikom istraživanja. Ovakva financijska situacija imala je i svojeg utjecaja na širinu i dubinu provedenih istraživanja te ne bi smjelo iznenaditi čitatelja ako se u nekim poglavljima suoči s već dobro poznatim i prihvaćenim znanstvenim činjenicama.

Monografija "Metode i modeli planiranja i upravljanja proizvodnjom" vrijedan je znanstveni doprinos autora organizacijskoj teoriji i praksi. Nju treba imati kada se pristupa problematici metoda i modela planiranja i upravljanja proizvodnjom, ali i kada se želi obogatiti teoretsko i praktično znanje s ovog vrlo složenog organizacijskog područja.